

המתקלא והמשפט

א

רבי נתן, ליקוטי הלכות או"ח - הלכות תפלת ערבית הלכה ד

כשיש בעל בחירה דהיגו שיש לו השות לעשות כרצונו וכבחירתו נגד רצון הבורא חס ושלום, אז דיקא קלליות הבריאה נפרדת ונגסרת מאתו יתברך, מאחר שכבר יש בריאה שיש לו כח לעשות כרצונו. וכשהבריאה נגסרת מאתו יתברך על - ידי הבחירה כנזכר לעיל, אזי עקר גמר תקון הכלים. כי אז בחינת הצמצום והכלים בשלמות, כי אז דיקא הצמצום נקרא צמצום, מאחר שנתצמצם אורו שהוא דעתו ותקמתו יתברך, כל כך עד שנתהוה בריאה שיש לו כח הבחירה שיכול לעשות כנגד רצונו חס ושלום. וזה הענין מובן מאד למי שיש לו מלך בקדקדו. כי עקר הצמצום הוא צמצום הרצון והדעת שהוא אורו יתברך, ועל - כן באמת כל הבריאה תלויה בהאדם כמבאר בכל הספרים. כי כל התגלות אלקות הוא רק על ידי דיקא מאחר שהוא בעל בחירה שעל ידו עקר גמר תקון הכלים כנזכר לעיל. וזה בחינת מה מה שאיתא בכתבים שעקר כל התקונים תלויים בתקון המתקלא. כי עקר כל התקונים על - ידי האדם הבעל בחירה שהוא בחינת מתקלא כנזכר לעיל:

רבי נתן, ליקוטי הלכות או"ח - הלכות תפלת המנחה הלכה ז

ה' יתברך רצה שיהיה עקר התגלות מלכותו על - ידי אתערותא דלתתא דיקא שהיא על - ידי האדם הבעל בחירה דיקא. ועל - כן לא נתתקנו ולא נתקיימו כל הצמצומים והתגלות אלקות שהיתה על ידם עד שבא האדם. שזה בחינת סוד וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכו' כי לא המטיר ה' אלקים ואדם אין לעבוד וכו' כמובן כל זה בספרים. שזה סוד תקון המתקלא. כי עקר תקון המתקלא הוא רק על - ידי האדם הבעל בחירה. כי הבחירה בחינת מתקלא שהיא במשקל ממש **ויכול להכריע לכאן או להפך חס ושלום**. ועל - כן צריכין להבין מרחוק מי שיש לו לב להבין מדעתו בכתבי האר"י ז"ל ובזהר הקדוש ובספרי מפרשיהם ובספרים שיצאו לאור בדורות אלו שכל סודות הקבלה הפל נאמרו על בחינת צלם אלקים שנבכא בו האדם. **וכל הצמצומים של בחינת חלל הפנוי הכל נעשה עם כל אדם בכל זמן כפי מדרגתו וכמובן בהתורה הזאת כנזכר לעיל:**

והנה מבאר בכתבי האר"י ז"ל מענין הצמצומים הנפלאים שהיו מקדם, שנקראים עולם המלבוש וכו' מה שלא מבאר כלל בספר העץ חיים רק בשאר ספרי האחרונים מביאים הרבה בזה בשם האר"י ז"ל. ושם מבאר כמה בחינות צמצומים ברצוא ושוב בבחינת מטי ולא מטי וכו' שהיה קדם וכו'. והכל כלול במה שכתב אדוננו מורנו ורבונו זכרונו לברכה בהתורה מישכא סימן ל, וזה לשונו השגות אלקות אי אפשר להשיג כי אם על ידי כמה צמצומים מעלה לעלול משכל עליון לשכל תחתון וכו', וצריכין לזה רבי גדול וכו' עין שם. וכלל הדברים המבארים לענין הצמצומים של תחלת הבריאה לגלות אלקותו יתברך הוא שבתחלה צמצם האור, ואחר כך התחיל להמשיך איזה בחינת אור ואחר כך תזר האור למקומו והשאיר רק איזה השימו, כי לא היה אפשר עדין לסבל זה האור. ואחר כך תזר והמשיך עוד הפעם

איזה בחינת אור בצמצום תדוש נפלא ותזר והעלימו שלא יהיה רבוי אור. ותזר והמשיך האור בדרך נפלא וכו' וכן כמה וכמה פעמים, שזה בחינת סוד הטהירו עלאה וטהירו סתם וכו'. ועולם המלבוש שקפל האור וכו' עד שנעשה בחינת חלל הפניו וכו'. ואחר כך המשיך אור המלכים ולא יכלו לקבל האור ונשברו ומתו וכו' עד שהתחיל עולם התקון וכו', והכל בשביל האדם. כי כל השבירה והמיתה היו מחמת שעדין לא היתה אתערותא דלתתא, כי אדם אין וכו' כנזכר לעיל. ועל כן כשבא האדם הבעל בחירה שנברא בצלם אלקים, בו תלויים תקון כל העולמות. ועל כן נעשים אצל האדם כל הבחינות הנזכרות לעיל שהם בחינת הצמצומים הנזכרים לעיל, שזהו בחינת מה שמבאר בדרך כלל בהתורה הנזכרת לעיל שאור להביות הלב של איש הישראלי הוא בחינת אין סוף וכו', וצריכין לצמצם וכו'. ואלו הצמצומים בעצמן שצמצם עצמו ה' יתברך בצמצומים נפלאים שונים כנזכר לעיל כדי לגלות אלקותו יתברך, כלם בהכרח שיעברו על האדם. כי כלם לא היה כי אם בשביל האדם שהוא יתקן הכל על ידי אתערותא דלתתא דיקא.

כי כלל הצמצומים הם מה שה' יתברך מראה ומאיר פניו קצת, ואחר כך מסתיר אותו וכן כמה פעמים בכמה בחינות שונות [וכמו שמבאר בשיתח של פורים על פסוק ואם מפאת פניו ימרט ראשו וכו']. וכמו שכתוב אכן אתה אל מסתתר. וכתוב כי רגע באפנו חיים ברצונו וכו', ה' ברצונך העמדת להררי עז הסתרת פניך תייתי נבטל. וכתוב קול דודי דופק וכו' זה בחינת התגלות אלקותו, ודודי תמק עבר בחינת הסתרת אלקותו. וזה בחינת מה שפרש רש"י על פסוק אתם נצבים היום כיום הזה שהוא מאפיל ומאיר כך עתיד להאפיל ולהאיר לכם וכו'. וכל זה נעשה בכל דור בכל אדם ובכל זמן הכל בשביל הבחירה. כי על ידי זה עקר הבחירה על ידי ההתגלות וההעלמה. ובשביל זה מי שרוצה לילך בדרך ה' צריך להיות בקי בהלכה בקי ברצוא ובקי בשוב בקי בעיל בקי בנפיק וכו' (כמו שמבאר בהתורה קרא את יהושע וכו'). כי כל הצמצומים הנזכרים לעיל הוא בחינת רצוא ושוב כמובן. וכל המלאכים ושופים וכו' כל השגתם את הבורא יתברך הוא בבחינת רצוא ושוב כמו שכתוב (יחזקאל א) והחיות רצוא ושוב, אבל עקר הוא האדם שהוא חלק אלוה ממעל ונברא שיהיה לו ממשלה עליהם. כי הרצוא ושוב של העליונים הוא בלי כת הבחירה, על כן אין יכולים לתקן המשקל לעבדו בהדרגה וכו', על כן הם רועשים ובווערים ומתנשאים וכו'. אבל האדם שיש לו בחירה כשזוכה להיטיב מעשיו שהם גדולי מבחרי הצדיקים, הוא מתקן הצמצום הנזכר לעיל שיאיר התגלות אלקותו ומלכותו לכל באי עולם בהדרגה ובמדה בבחינת תקון. כי עקר התקון על ידי אתערותא דלתתא שהוא על ידי האדם התחתון שבזה העולם דיקא וכנזכר לעיל:

וזה נעשה בכל יום ויום כל ימי עולם, שזהו בחינת חדוש מעשה בראשית שבכל יום ויום שהוא יתברך מאפיל ומאיר יוצר אור ובורא חשך וכו' בתקמה פותח שערים ובתבונה משנה עתים וכו' וגולל אור מפני חשך וחשך מפני אור ומעביר יום ומביא לילה וכו', הכל בשביל טובת ישראל להודיע אלקותו ומלכותו לכלם. ועל כן אומרים כל זה קדם קריאת שמע שהוא התגלות יחודו ומלכותו לעולם ועד. כי עקר השנויים האלו שגולל אור מפני חשך וחשך מפני אור וכו', הכל נמשך מסוד הצמצומים הנזכרים לעיל של תחלת הבריאה שגלה האור והעלימו ותזר וגלה אותו בדרך חדש נפלא יותר ותזר והעלימו

וכן כמה פעמים, והכל בדרכים נפלאים חדשים כמובן בכתבים הנזכרים לעיל. וכל זה היה בשביל שיהיה נברא העולם ויתקיים עתה שעקרו האדם הבעל בחירה. ועל כן נעשין עתה כל בחינות הצמצומים הנזכרים לעיל.

אבל עתה הכל תלוי בהאדם שאליו נמסר הכל, בבחינת והארץ נתן לבני אדם, שמסר לו כח להמשיך אלקותו והתגלות מלכותו על ידי צמצומים הנזכרים לעיל כפי בחירתו. כי נתן בו כח אלקי בלבד שעל ידי זה יכול לבער עד אין סוף, אבל צוה עליו שיצמצם האור שלא יעבר על פן יהרסו וכו' כנזכר לעיל. ואחר כך כשמצמצם האור ומהצמצום יש אחיזת הדינים שמהם כל כח היצר הרע שהוא מחשבות רעות כנזכר לעיל. ועל כן תכף כשמצמצם האור וכו' צריך לזהר להתגבר על המחשבות רעות ולהמשיך רק מחשבות טובות וכו', עד שיעבד ה' יתברך בהדרגה ובמדה שזה בחינת בריאת נקיים העולמות וכו', ועל ידי זה יגלה מלכותו וכו' כנזכר לעיל שזה העקר. ואז עקר התקון כשנתגלה מלכותו יתברך על ידי בחינת אתערותא דלתתא שהוא על ידי האדם הבעל בחירה **כשזוכה לכנס ולצאת בשלום**. ואז יש עליה גם לביתא עלאה כנזכר לעיל. ואחר כך צריך לחזור ולעסוק בתקונים אלו במדרגה הגבה יותר וכו' וכן מיום ליום ומדרגא לדרגא. וזה בחינת כלל חידוש מעשה בראשית שנעשה בכל יום שעקרו על ידי האדם שבשבילו נברא ומתקיים הכל כנזכר לעיל:

רבי נתן, ליקוטי הלכות או"ח - הלכות פסח הלכה ח

מתקלא, שהוא בחינת נגה, **בחינת עץ הדעת**, כי המתקלא עומדת על המשהו, דהינו ההכרעה שמכריעין המתקלא לכאן או לכאן שהוא **תלויה במשהו**, כי לשון המשקל שוה וכשמכריעין אותו משהו חוט השערה אזי ההכרעה לצד זה וכן להפך.

ליקוטי הלכות או"ח - ברכת הריח וברכת הודאה הלכה ד

יד) ועקר המדמה אין לו כח כי אם בעשיה גשמית ששם יש לו כח לבלבל. ושם צריכין עקר הברור של המדמה. שזה בחינת מה שכתוב בכתבים שעקר אחיזת הקלפות הוא בעשיה, כי עקר אחיזת הקלפות הוא על ידי כח המדמה שהוא בחינת נגה, בחינת עץ הדעת טוב ורע. שעקר אחיזתו בעשיה גשמית דיקא. ושם צריכין עקר הברור, כי דע כי כח המדמה הוא בחינת הממצע בין גשמיות לרוחניות, בין גוף לנפש. כי כח המדמה הוא בחינת תקלית הרוחניות של כל הגשמיים. והוא תקלית הגשמיות של הרוחניות. ועל כן הוא בחינת **הממצע שמחבר גשמיות ורוחניות**, כי כל הדברים הגשמיים שבעולם אנו יכולים לצירם במח כתבניתם ודמותם ממש. וזה הכח שמציר כל הדברים במח זה בחינת כח המדמה כי כח השכל האמתי הפנימי רחוק ונעלם מאד מכל מיני גשמיות. רק עקר הציור הוא על ידי כח המדמה כמבאר כל זה בספרים. וזה הציור שמצירין דבר גשמי במח זה הציור הוא תקלית הרוחניות של אותו הדבר, אבל כנגד הדעת זה הציור הוא בחינת תקלית הגשמיות, כי אף על פי שאין בהציור שבדעת שום גשמיות, אף על פי כן מאחר שמציר בדעתו דבר גשמי הוא נחשב תקלית הגשמיות נגד פנימיות הדעת, אבל נגד הדבר הגשמי בעצמו הוא בבחינת

תכלית הרוחניות. מאחר שאנו מעלין דבר גשמי אל המוח. ומצירין ציורו לבד במח בלי שום גשמיות כלל. והבן הדבר היטב.

נמצא שכת המדמה הוא בבחינת ממצע בין גשמי לרוחני. ורק על ידי תפח הזה יכולין להושיט ולהודיע ציור דבר גשמי להמוח והדעת וכמבאר מזה בספרים. ועל כן שם בבחינת תפח המדמה שם עקר הנסיון והבחינה של כל אדם. ושם עקר אחיזת בחינת עץ הדעת שהוא בחינת נגה בחינת מתקלא שמשם עקר הנסיון והבחינה כידוע, כי עצם השכל הוא גבה ממלאך ורחוק בודאי מכל חטא ומכל תאוה. ומכל גשמיות העולם הזה. ולהפך גוף החמר הוא בחינת בהמה שאין לה שום בחינה. ואין לה כח להתוות משום תאוה. ועקר הנסיון והבחינה הוא רק מחמת תבור הנפש והגוף. ועקר התבור הוא על ידי בחינת תפח המדמה שבאדם. שיש לו כח לקטות לקאן או לקאן.

רבי צדוק הכהן, דובר צדק ד

ותאנא בריש ספרא דצניעותא ספרא דתקיל במתקלא. פירוש שדבר זה הוא כלל כל הסודות לדעת לשקול במדה ובמשקל. כמו שנאמר בבני יששכר (דברי הימים - א י"ב, ל"ג) יודעי בינה לעתים לדעת וגו'. וזהו כלל התורה כולה המוגדרת במעשים מיוחדים בעולם שנה נפש. וכלל כל הבריאה. וכמו שמובא בזוהר שם דספרא דצניעותא כולל הכל. [ושמעתי כי ליכא מידי בזוהר הקדוש דלא רמיזי בתלמוד וחמישה פרקי דספרא דצניעותא רמוזים בחמישה פרקי מסכת מדות. [הוא גם כן מדות ומתקלא] פרק אחר פרק. והאידרא רבה רמוזה במסכת תמיד כולה כי שניהם אחד על דרך הביאני המלך חדריו (שיר השירים א', ד') היינו אדרא. רק ספרא דצניעותא היא חדריו היינו המדות שיסד ה' יתברך ולכך נקרא צניעותא כי כבוד אלקים הסתר דבר. והאידרא הוא הביאני המלך התקרבות האדם להיות כן ולבוא חדריו על ידי קרבן התמיד. וזה נקרא כבוד מלכים חקור דבר. ואין כאן מקומו לבאר זה אבל הוא מכוון גם כן למה שכתבתי]:

ועד לא הוה מתקלא לא הוה אפין באפין. פירוש רק כטעם סיפור מאחורי הגדר דעל ידי זה נפשו יצאה בדברו. ומלכין קדמאין מיתו. פירוש כי התחלת ההתלהבות [כטעם מאן מלכי רבנן] במוח ולב מקודם היא שלא בהדרגה. ומתלהב למעלה ממדריגתו. ולכך הוא מתבטל לגמרי כי ה' יתברך עשה האדם בעל גבול וגדר. דמטעם זה התשוקה מצומצמת וחסירה ואז ה' יתברך ממלאה בכוחו הבלתי בעל גבול וכלי תכלית כטעם ואת דכא ושפל רוח אשכון וגו'. מה שאין כן כשמתגבר בתשוקתו למעלה מעלה ממדריגת הגבול וההגדרה אז נפסק לגמרי כידוע כן בכל דבר:

ובתוספת ביאור כידוע מדברי הרמב"ם בשמונה פרקים ושאר חכמי קדם שבכל המדות הקצה האחרון הוא רע. וכן בדרך משל האהבה כשהיא בתוקף בלי שום יראה בא לידי קלות ראש ועל ידי זה ממילא תפסוק ממנו האהבה לגמרי כי מזה יוכל לבוא עד עד וכו' כמו שכתבתי במקום אחר. ועד סוגי האהבה המתפשטות לכל מיני אהבות וחמדות העולם הזה ולכל תאוות האסורות רחמנא ליצלן. וכן בתוקף היראה בלי שום אהבה ושמחה יוכל לבוא לידי עצבות ומרה שחורה ומזה לידי כעס ועד עד וכו' ורציחה ועד שתתבטל ממנו אחר כך היראה מה' לגמרי. רק צריך להיות שניהם ביחד ממוזג. כמו שאמרו בתנא דבי אליהו (פרק ג') אני שמחתי מתוך יראתי ויראתי מתוך שמחתי. וכמו שנאמר (תהלים ב', י"א) וגילו ברעדה במקום וכו' (ברכות ל" ע"ב). וחיבורם יחד רצה לומר

ההשתמשות בכל אחד בצד הראוי לו במקום ובזמן זהו קו האמצעי. והוא התמימות אשר גם הוא אם יהיה לבדו באדם בהעדר שני הקצוות ויתפשט עד קצהו האחרון יגיע למדריגת הפתיות והשטות כמו שכתבתי במקום אחר ועד שישגיע להיות פתי יאמין לכל דבר גם בכל מיני עכו"ם שבעולם. כמו שאמרו חז"ל על יתרו כמו שכתבתי במקום אחר. רק כאשר שלושה המדות הללו הם מתיחדים כאחד מתפשטים בחדרי לבו אז הוא בשלימות הראוי שלא יתבטל. וזהו המתקלא שיהיה כל דבר במדה ובמשקל שני קצוות וקו האמצעי כמו במאזנים שתי הכפות והלשון שבאמצע: ובכל דבר יש אלו השלושה. דרך משל באהבה לבדה הם גם כן שלושה מדריגות דבכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך. וצריך להיות דייקא שלושתם ביחד כי אם בכל לבבך לגמרי אז היא האהבה הראויה אבל בתוקף האחת לבד ולא האחרת אין מתקיים ואין כאן מקומו. ועל ידי זה יהיה במתקלא כי בהקצוות מתנגדים ומתנהג בקו האמצעי ומזה נמשך ההגדרה בעתים וזמנים וכן במקומות ובנפשות הכל על ידי מתקלא זו שהוא במדות ההנהגה של האדם שזה נקרא מליכין. דמלך הוא מנהיג ומושל ואין מלך בלא עם ובהנהגה צריך להיות במתקלא. וזה נקרא תחת השמים.

מאמרי הראי"ה / חלק ב / הקודש והחול / ג.

לפעמים צריכות שתי ההשקפות של חזון העולם להיות שקולות, עומדות בכף המאזנים השווה המעוין: השקפת הקודש העליונה, המופיעה כדעת אלהים אמת ממקור יסוד העדן העליון, והשקפת החול שיכולה להיות יורדת עד המחשכים של החמרנות היותר מאופלת: והיא כפולה במחשכיה, מפני שהיא תתאמץ עכ"פ לקחת עמה את החלק המוכרח של היסודות המוסריים ושל האושר הפנימי הממלא את הנפש חזון. אף כי במדה מצומצמת, אבל הוא מספיק לחיי השעה שלה, שאין עינה ולבה אלא לה. אבל האבן השלמה. המכרעת את הכף. תהיה תורת ד' תמימה המשיבת נפש. וההכרעה הנאמנה הזאת תביא את האדם ואת העולם ואת כל העולמים יחד כולם למרום העליון, העומד ממעל לכל משקל, "לאתר דהאי מתקלא ביה תליא". "אשרי כל חוכי לו". "כי שם צוה ד' את הברכה חיים עד העולם" ..

אורות / ישראל ותחיתו / ג

נשמת ישראל במקור הקדש היא. דרך אמת ואמונה נולדנו ובה אנו מתגדלים. אין בנו ערכים פְּרֻדִּים, האַחֲדוֹת שֹׁכְנֵת בְּנוֹ נְאוֹר ד' אַחַד תִּי בְּקִרְבָּנוּ. הַדְּיִינִים, דִּינֵי תוֹרַת אֱלֹהִים חַיִּים מְצִיגִים אוֹתָנוּ מִכָּל עִם וְלִשׁוֹן. הַקֹּדֶשׁ הוּא פּוֹעֵל בְּקִרְבָּנוּ פְּנִימָה, שְׁאִיפּוֹת תֵּינִי הַפְּלִיאוֹת אֵלָיו הֵן הוֹלְכוֹת. יֵשׁ נְטִיפּוֹת שֶׁל קֹדֶשׁ בְּכָל עִם וְלִשׁוֹן, אֲבָל עֲרֵכֵי הַחַיִּים כֻּלָּם אֵינָם צוֹמְחִים מִזֶּה. לֹא כֵן בְּיִשְׂרָאֵל. "בְּכָל דֶּרֶכֶיךָ דָּעוּ", שֶׁהִיא פְּרָשָׁה קְטָנָה שְׁכוּלֶלֶת כָּל גּוֹפֵי תוֹרָה 17, שִׁיּוּצָאֵת אֶל הַפְּעֵל בִּיחִידֵי סִגְלָה, נַחֲלַת הַפְּלִלִיָּה הִיא בְּאֵמֶת. כָּל שְׁאִיפַת הַחַיִּים וְכָל חִפְץ הַחַיִּים, הַקְּנִיָּה וְתִשׁוּקוֹתָיו, תֵּעָשֶׂר וְהַכְּבוֹד, תִּמְשָׁלָה וְהַתְּחַבּוּת בְּיִשְׂרָאֵל, מִמְּקוֹר הַקֹּדֶשׁ הֵם נּוֹבְעִים. עַל כֵּן הַמְשַׁפְּטִים הֵם קֹדֶשׁ קְדָשִׁים בְּיִשְׂרָאֵל, וְעַל כֵּן הַסְּמִיכָה, שֶׁהִיא נוֹשֵׂאת שֵׁם אֱלֹהִים עֲלֶיהָ, הִיא כָּל כֶּךָ נְחוּצָה לָנוּ, הִיא כָּל-כֶּךָ אֶפְיִית לְתַכֵּן לְאִמְנוּ. וְהַרְשָׁעָה הַיְּבִיטִית הַסּוֹרִית הַרְגִּישָׁה בְּחוּשׁ הָעוֹר שֶׁלָּהּ אֶת עֵרֶךְ הַסִּגְלָה הַגְּדוּלָּה הַזֹּאת וְגִזְרָה עַל

הסמיכה, ורבי יהודה בן בבא מסר את נפשו עליה. ופעלת מסירת-הנפש הזאת נשארה, כי העמיקה את תכן התיים האפייים המיוחדים של קדש ישראל לד'. משה רבנו עליו השלום, בתפסו אתו את כח המשפט, בתחלת יסודו באמה, העלה את כל ערכי המשפט עד סוף כל הדורות לאותו התכן האלהי שמשפטי ישראל באים אליו, ודרישת אלהים באה יחדו עם המשפט הישראלי. "כי יבא אלי העם לדרש אלהים, כי יהיה להם דבר בא אלי ונשפתי בין איש ובין רעהו. והודעתי את חקי האלהים ואת תורתיו" 19. ודרישת-אלהים של המשפט נשארה סגולה ישראלית 20, שהיא מתגלה באפי האלהי הכולל עולמי עד וזורת בארץ-ישראל 21, בארץ חבל נחלתו, מקום האורה של סגלת הקדש. המינות הפקירה את המשפט, תקעה עצמה במדת הרחמים והחסד המדמה הנוטלת את יסוד העולם והורסתו. ומתוך עקירת יסוד המשפט מתכנו האלהי תופסת אותה הרשעה היותר מגשמת, ובאה בזהמא לתדר במשפט הפרטי של האישיות היחידית וחודרת היא בהתפשטות גדולה לנפשות העמים, ובזה מתיסד יסוד שגאת לאמים ועמק-רעה של טמאת שפיכת דמים, מבלי להמיש את העל מעל צואר האדם. אמנם עיני כל מכרחות להיות נשואות לאור עולם אור ד', אשר יגלה על-ידי משית אלהי יעקב 22, "והוא ישפט תבל בצדק, ידין לאמים במישרים" 23.

ספר ליקוטי הלכות יו"ד - הלכות גרים הלכה ג

כו) כי יש שני בחינות במשפט. האחד מה שהאדם צריך לשפט את עצמו בכל יום, דהינו להתבודד בינו לבין קונו ולפרש שיתתו לפניו יתברך ואת כל אשר עם לבבו ישית לפני ה' יתברך ויחשב דרכיו וישפט עצמו על כל דרכיו אם כך ראוי לו לעשות לבלות ימיו חס ושלום, בדרכים כאלה וכו'. ובחינה שניה של משפט הוא לכלכל דבריו במשפט, דהינו שידע איך לדבר ועם מי לדבר ולהמשיך בהם חקמתו וכו'. וזה מרמז בדברי רבנו זכרוננו לברכה במאמר הנ"ל שזכר שם שתי בחינות הנ"ל, כמו שמבאר שם. ואש המלאך הזה נעשה מבחינת משפט שמכלכל דבריו במשפט. שאדם שופט את עצמו וכו' והם שני בחינות. שמכלכל דבריו וכו' הוא בחינת אחת, שאדם שופט את עצמו הוא בחינת שניה וכו'. ובסוף מבאר יותר, כמו שכתוב שם, כי על ידי שמכלכל דבריו במשפט על ידי זה יכול ללמד לתלמידים חקמתו וכו', עין שם:

והנה לשפט את עצמו זה יכול כל אדם לקים כנ"ל, אבל בחינת שניה הנ"ל, דהינו לכלכל דבריו במשפט כנ"ל. זה צריך סיוע גדול מלעלא שיזכה לדעת הזה. וגם אחר כך אי אפשר לסמך על חקמתו ומשפטו לבד, כי יש רשעים בחינת ערב רב שמרום משפטו מהם שעקר אריכת הגלות על ידם כמובא. ועל כן צריך למסר המשפט הזה לה' יתברך. וה' יתברך יודע תעלומות ויוליכהו בדרך הישר באפן שיזכה לכון המשפט היטב לידע איך לדבר וכו'. והרשעים שאסור לקרבהם יזכה להפירם ולא יקרבהם כלל ואז כשיתתקן המשפט יבנה הבית המקדש שהיא בחינת היכל הקדש כנ"ל. ויקים, כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות. זה בחינת תקון הפלאת המשפט, בחינת כי יפלא ממך דבר למשפט, שעל ידי זה נעלם קץ הפלאות:

וה' יתברך ירחם עלינו ונראנו נפלאות המשפט ואז יקים, ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה במהרה בימינו, אמן ואמן:

ב

ספר לקוטי הלכות חו"מ - הלכות נזיקין הלכה ה

(י) פי עקר תקון כל אדם הוא על ידי בחינת תקון המשפט. כי צריך כל אדם לכלכל דבריו במשפט שישפט את עצמו בכל עת על כל דבר וכל הפגמים תס ושלום, הם בחינת קלקול המשפט שאינו מתנהג כמשפט התורה. ועקר קלקולו על ידי תכמות רעות של העולם שהם בחינת פגם המשפט, דהינו מה שנדמה לכל אחד כאלו ה' יתברך אינו מתנהג עמו במשפט הישר והצדק כאלו אי אפשר לו לעמד בנפיון כפי מה שה' יתברך מתנהג עמו. כי רב העולם צועקים שאינם יכולים לעבד את ה' יתברך מחמת חסרון הפרנסה. נמצא לפי דעתם תס ושלום, ה' יתברך מעות המשפט נגדם שרוצה שיעשו מה שאין בלחם לעסק בתורה ועבודה בחסרון פרנסה כזאת, אבל האמת בודאי אינו כן. פי צריך כל אחד להאמין כי צדיק ה' נישר משפטיו ובודאי אינו בא בטרוניא עם בריותיו ואינו מבקש מהאדם שיעשה מה שאין ביכולתו. ובודאי הוא יתברך יודע שזה עקר הנפיון של זה האדם שיחטף עתים לתורה ועבודה מתוך דחקות הזה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כל המקיים את התורה מעני וכו'. וכן בכל מה שעובר על האדם.

כי באמת האדם לא בא לעולם כי אם בשביל תקון המשפט, דהינו שיקבל שכרו במשפט ולא יאכל נהמא דכסופא, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה וזה כל מעלתו על כל המלאכים, על כן צריכים להאמין שה' יתברך בודאי ישר משפטיו ואינו מנסה שום אדם במה שאינו יכול לעמד בו אף על פי שלפי שכלו קשה לו לעמד בענינים אלו שעוברים עליו, אף על פי כן צריך להשליך שכלו ונתקמתו ולהאמין כי ישרים דרכי ה' ומשפטיו ובודאי הוא צריך לעבר בזה העולם בענינים אלו שה' יתברך מתנהג עמו בעשירות או בעניות או בהתגברות התאות והרעיונים וכו' וכו', וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, הלל מתיב עניים, יוסף מתיב הרשעים, רבי אלעזר בן חרסום מתיב העשירים. ובזה כלולים כל המדרגות שבועולם, כי אין עני מהלל ואין התגברות והתגרות כמו שהיה ליוסף הצדיק וכן אין עשיר כרבי אלעזר בן חרסום. נמצא שעקר התקון על ידי תמימות שעל ידי זה הצדיק מקשר אותו לדרכי תמימותו ומעלהו ממקום שהוא שם. ואם אף על פי כן יצרו מתגבר עליו ביותר, צריך בדרכי התמימות לצעק ממעמקים וכו'. כי התורה נעוצה סופה בתחלתה ותחלתה בסופה ואי אפשר לבאר לכל אחד כמה וכמה הוא צריך להשליך שכלו ולהמשיך את עצמו לתוך דרכי התמימות שעל ידי זה הכל יכולין לעלות:

